

...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel

A KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ TÖRPECSIGÁK (VERTIGO ANGSTIOR, VERTIGO MOULINSIANA) ELTERJEDÉSÉNEK ÉS ÁLLOMÁNYNAGYSÁGÁNAK VIZSGÁLATA

„A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszútávú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok” (KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001) elnevezésű projekt

NATURA FEJLESZTÉSI ELEM KONFERENCIA

Budapest, 2019. június 12.

Deli Tamás – Danyik Tibor
dt.cono@gmail.com
Konzorciumi tag

natura

a természet értékei

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- **Természetvédelmi státusz**

IUCN besorolása veszélyeztettség közeli (NT)

13/2001: védett/5.000 Ft

HD: II. melléklet

- **Élőhely**

kékperjés láprétek (6410)

üde-nedves magaskórósok (6430)

mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230)

keményfás ligeterdők (91F0)

éger- és kőrísligetek, puhafás ligeterdők,
lápverdők (91E0)

- **Mintavételi módszerek, tapasztalatok**

- Talaj mikrofaunájának tagja (2mm magas, 1 mm széles a héj)
- Vizsgálati módszer megegyezik a tömegességi adatok gyűjtésének módszerével:
X darab 25*25 cm-es avar és talajminta felszedése, későbbi válogatása
- Egyelő gyűjtés esetleges, többnyire nagyobb denzitás (3-500 egyed/m²) mellett eredményes (függ a látási viszonyoktól és a kutató képességeitől)

- Talajon mozog, növényekre csak belvíz esetén mászik
- Hullámtereken nem él
- Szikes területekről hiányzik
- Kevésbé mészigényes (Szatmár-Beregi sík)
- Átlagos denzitás: 150-200 (2000) egyed/m²

- **Természetvédelmi státusz**

IUCN besorolása sérülékeny (V)

13/2001: védett/5.000 Ft

HD: II. melléklet

- **Élőhely**

üde-nedves magaskórósok (6430)

mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230)

keményfás ligeterdők(91F0)

éger- és kőrsligetek, puhafás ligeterdők,

láperdők (91E0)

- **Mintavételi módszerek, tapasztalatok**

- Erős a vegetációs kötődése a *Carex riparia* és *Carex acutiformis* sásfajokhoz, sásleveleken mászkál (napszak és időjárás függő)
- Tömegességi adatok gyűjtése: vizuális detektálás-egyelés, kb. 1 m²-en
- Jelenlét-hiány adatokhoz avarminta válogatása is megfelelő módszer
- Fűhálózás (kevés csapás, sok ismétlés), avarminta

- Sásleveleken tartózkodik
- Hullámtereken nem él
- Szikes területekről hiányzik
- Mészigényes
- Átlagos denzitás: 10-20 egyed/m²
- Tavaszi-őszi, illetve csapadékos nyári aktivitás

- **Harántfogú törpecsiga**

- 8 park területén fordul elő
- 51 Natura 2000 területen
- ebből az SDF adatlap tanulsága szerint 22 területen nem kielégítő, adathiányos a faj állományainak ismerete

- **Hasas törpecsiga**

- 9 park területén fordul elő
- 42 Natura 2000 területen
- ebből az SDF adatlap tanulsága szerint 20 területen nem kielégítő a faj állományainak ismerete

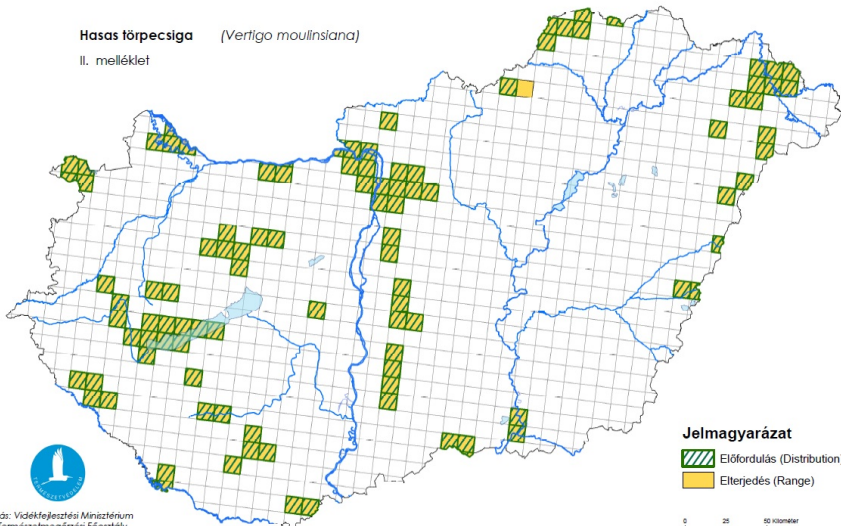
A KÉT TÖRPECSIGA FAJ ELTERJEDÉSE A 2013-AS ORSZÁGJELENETÉS MELLÉKLETE SZERINT

A természetvédelem országos programja.

Térképmelléklet az élőhelyvédelmi irányelv 17. cikke alapján készített országjelentéshez
2013.

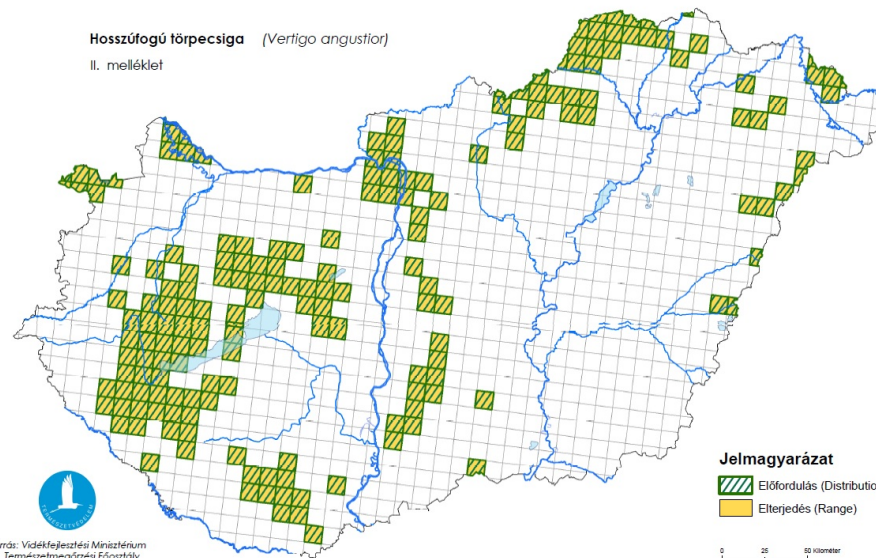
Hasas törpecsiga (*Vertigo moulinsiana*)
II. melléklet

Forrás: Vidékfejlesztési Minisztérium
Természetmegőrzési Főosztály

Térképmelléklet az élőhelyvédelmi irányelv 17. cikke alapján készített országjelentéshez
2013.

Hosszúfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)
II. melléklet

Forrás: Vidékfejlesztési Minisztérium
Természetmegőrzési Főosztály

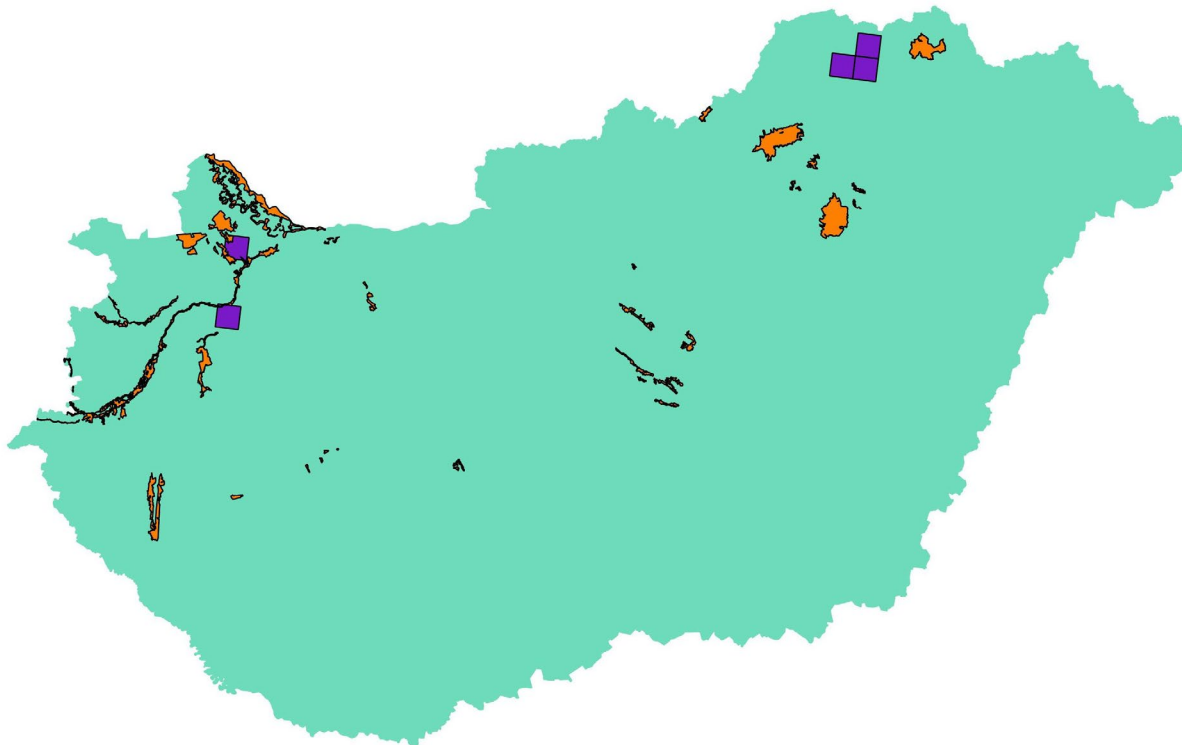
natura

a természet értékei

• Nemzeti Parkok igényei

- 3 NPI jelezte, hogy náluk prioritás a 2 törpecsiga faj
- 7 NPI kérte az elterjedések pontosítását
- 3 NPI kérte az ismert állományok adatminőségének pontosítását

KIJELÖLT TERÜLETEK A KEHOPBAN, A TELJESÍTÉSEK HATÁRIDEJE ALAPJÁN CSOPORTOSÍTVA

A természetvédelem országos programja.

• I. teljesítés 2018. 05. 15.

HUBN20007 - Kisgyőri Halom-vár - Csincse-völgy
- Cseh-völgy
HUBN20009 - Tard környéki erdőssztyepp
HUBN20031 - Mezőcsáti Rigós
HUBN20042 - Boldogi Vajda-rét
HUDD20041 - Dél-balatoni berkek
ANPI - E513N287
ANPI - E513N286
ANPI - E512N286

III. teljesítés 2019. 10. 30.

HUFH30004 - Szigetköz
HUFH20011 - Rába
HUFH20010 - Répce mente
HUON20003 - Ablánc patak mente
HUON20006 - Pinka
HUON20008 - Rába és Csörnöc-völgy
HUBF20045 - Szévíz-Principális-csatorna
HUBN20021 - Domaházi Hangony-patak völgye
FHNPI - E487N275

• II. teljesítés 2018. 11. 30.

HUBN20001 - Bükk-fennsík és a Lök-völgy
HUBN20034 - Borsodi-Mezőség
HUBN20030 - Hejő mente
HUBN20084 - Központi-Zempléni-hegység
HUDD20059 - Balatonkeresztúri rétek
HUDI20001 - Ácsi gyepek
HUDI20003 - Alapi kaszálórétek
HUDI20005 - Bársonyos
HUDI20019 - Felső-Tápió
HUDI20021 - Gerje-mente
HUDI20022 - Gógány- és Kőrös-ér mente
HUDI20024 - Tápiógyörgye-újszilvási szikések
HUFH30005 - Hanság
HUBF20015 - Marcal-medence
BFNPI - XN74C1
BFNPI - XN74A3

natura

a természet értékei

I. TELJESÍTÉS 2018. 05. 15. EREDMÉNYEI

A természetvédelem országos programja.

	V. angustior	V. moulinsisana
HUBN20007_Kisgyor	+	+
HUBN20009_Tard	+	-
HUBN20031_M_Rigos	-	-
HUBN20041_Dél_balatoni_berkek	+	+
HUBN20042_Boldog	+	-
E512N286_ETRS	+	-
E513N286_ETRS	+	-
E513N287_ETRS	+	-

natura

a természet értékei

I. TELJESÍTÉS 2018. 10. 30. EREDMÉNYEI

A természetvédelem országos programja.

	V. angustior	V. moulinsisana
HUFH30005_Hanság	+	+
HUBN20030_Hejo_mente	-	+
HUBN20084_Kozponti_Zemplen	+	+
HUDD20059_Balatonkereszturi_retek	+	+
HUDI20005_Barsonyos	+	+
HUDI20019_Felso_Tapio	+	+
HUDI20022_Gogany_es_Koros_er	-	+

natura

a természet értékei

I. TELJESÍTÉS 2018. 10. 30. EREDMÉNYEI

A természetvédelem országos programja.

	V. angustior	V. moulinsisana
HUBF20015_Marcal_medence	-	+
HUBN20001_Bukk_fennsik	-	-
HUBN20034_Borsodi_Mezoseg	-	-
HUDI20001_Acsi_gyepek	-	-
HUDI20003_Alapi_kaszalorettek	-	-
HUDI20024_Tapiogyorgye_ujszilvasi_szikések	-	-
XN74A3	-	-
XN74C1	-	-

natura

a természet értékei

*...hogy élni tudjunk
a természet adta
lehetőségekkel*

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

natura

a természet értékei

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE